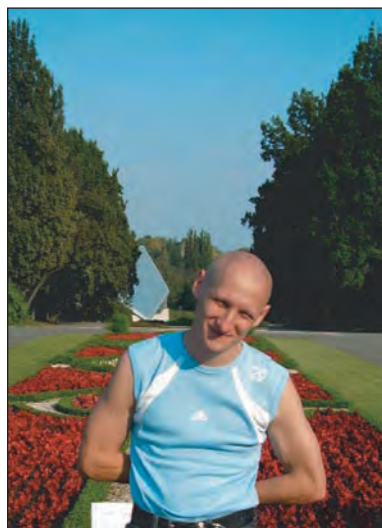

Бобринець

Будівля колишнього повітового училища у Бобринці

Костянтин Буркут
канд. філол. наук,
ст. наук. співроб.
науково-організаційного
відділу
Президії НАН України,
м. Київ

Цей невеликий населений пункт розташований приблизно за 50 км на південь від Кіровограда. Його розквіт припав на 1829—1865 рр., коли Бобринець був повітовим містом Херсонської губернії. Від того часу залишилося небагато пам'яток. Однією з них є будівля училища, де свого часу навчалися корифеї української сцени і визначні драматурги *М.Л. Кропивницький* та *І.К. Тобілевич (Карпенко-Карий)*. Саме в Бобринці вони створили аматорський театральний гурток.

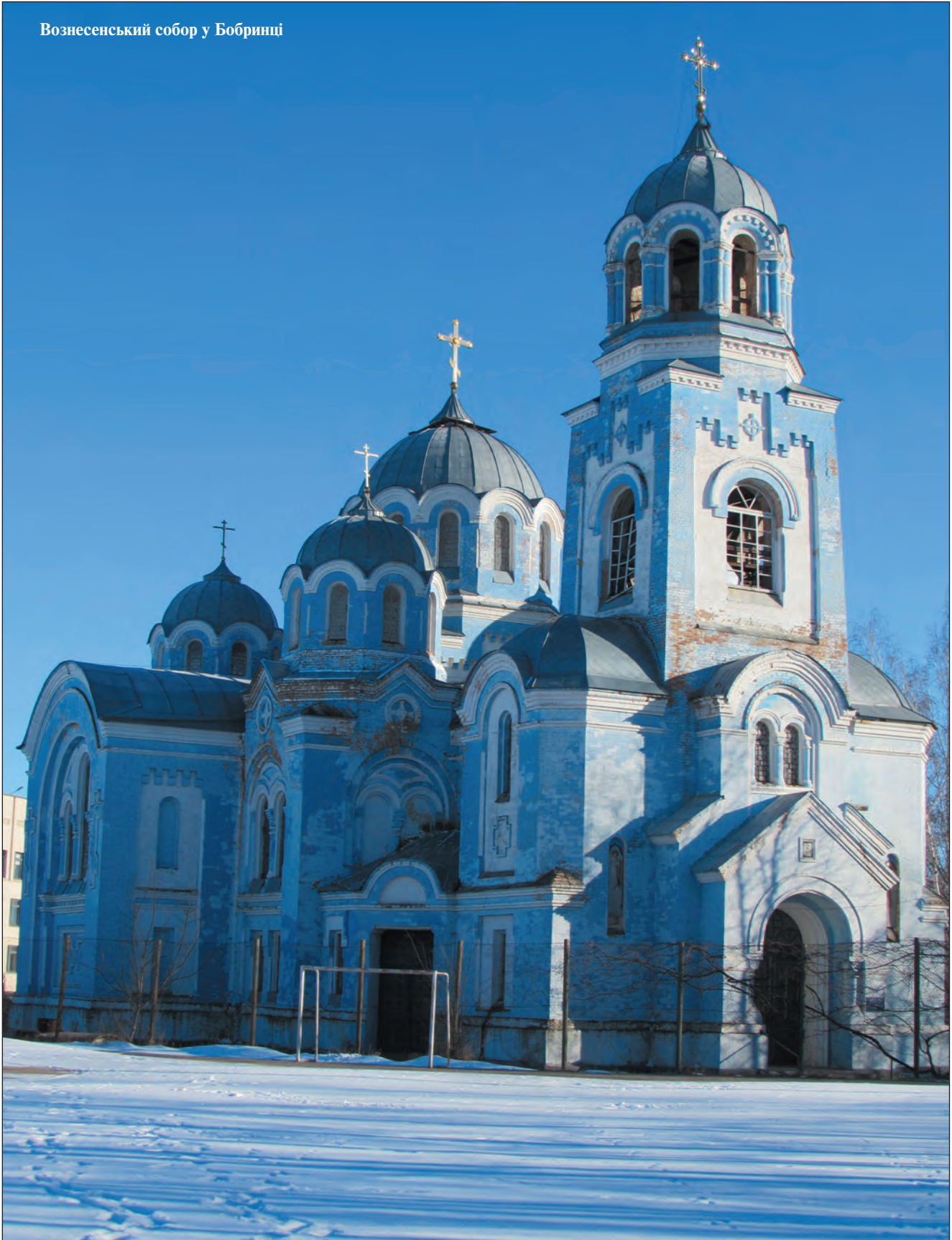
Будівля колишнього повітового училища розташована по центральній вулиці міста, яка ще й досі носить ім'я вождя світового пролетаріату. По цій же вулиці є ще один будинок, пов'язаний із діяльністю видатних українських театральних діячів. Йдеться про ратушу, в якій зараз перебуває центр дозвілля молоді. Тут колись працювали вже згадані нами *Марко Кропивницький* та *Іван Тобілевич (Карпенко-Карий)*, про що свідчить меморіальна табличка на її фасаді. Навпроти ратуші розміщується ошатна будівля Бобринецького районного музею імені місцевого уродженця *Миколи Кузьмовича Смоленчука* — талановитого краєзнавця і письменника. Ця споруда датується кінцем позаминулого століття.

Серед пам'яток центральної вулиці міста особливо виділяються культові споруди: Свято-Миколаївська церква (друга половина XIX ст.) та колишня синагога (кінець XIX ст.). Будівлі знаходяться майже поруч, а це дозволяє припустити, що представники різних віросповідань мирно співіснували в Бобринці.

Перлиною релігійної архітектури міста є Свято-Вознесенський собор, зведений у 10-х роках XX століття за проектом видатного елісаветградського архітектора *Якова Пауценка*, автора водолікарні *І. Гольденберга*, будинку *Д. Харлаба*, дому *С. Мейтуса* та інших споруд, які прикрашають нинішній Кіровоград. Храм не встигли розписати: почалися буремні події революції та громадянської війни.

Однією з головних цілей радянської влади, що встановилася в Україні, була боротьба з релігією. Грабувалися і нищилися церкви, створювалися атеїстичні гуртки, писалися агітаційні вірші й статті, в яких дискредитувалися цінності віруючих людей і висміювалися їхні почуття. На щастя, Бобринецький собор не було зруйновано, як, наприклад, Свято-Пантелеймонівську церкву містечка. Його спочатку перетворили на склад, а

Вознесенський собор у Бобринці

потім передали для створення районного історичного музею. Безпосередньо перед собором створили спортивний комплекс “Олімпік”. Лише в 1990-х роках величну споруду чи не найкрасивішого в Кіровоградській області храму повернули вірянам.

Звичайно, Бобринець не є архітектурним заповідником, тут менше пам’яток зодчества, аніж, скажімо, навіть в небагатому на них Кіровограді. Проте для того, щоб відчути колорит невеликого містечка степової України, варто завітати сюди хоча б на півдня. ■